

1799 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het ter goedkeuring aangeboden Verdrag is vrucht van de nauwe samenwerking, welke zich als gevolg van het op 17 Maart 1948 gesloten Verdrag van Brussel op sociaal terrein en in het bijzonder op dat der sociale verzekering tussen Nederland, België, Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland heeft ontwikkeld. Deze samenwerking vloeit met name voort uit artikel II van het Verdrag van Brussel, waarin onder meer is bepaald, dat de Hoge Verdragsluitende Partijen er naar zullen streven onderling zo spoedig mogelijk Verdragen betreffende de sociale zekerheid te sluiten. In overeenstemming hiermede is reeds met Frankrijk een Wederkerigheidsverdrag op dit gebied gesloten en zullen dergelijke Verdragen met het Verenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland en Luxemburg spoedig volgen. Een Nederlands-Belgisch Verdrag was reeds eerder tot stand gekomen en is inmiddels op 1 October 1949 in werking getreden. Deze Verdragen zijn echter op zichzelf niet voldoende om de belangen van de onderdanen van de betrokken landen, voor wat de sociale zekerheid betreft, zo veel mogelijk veilig te stellen. De hier bedoelde Wederkerigheidsverdragen zijn erop gericht, dat de onderdanen van de Verdragsluitende Partijen ten aanzien van de nationale wetgeving van elk van beide landen gelijkgesteld worden. Verder zijn hierin bepalingen omtrent de territoriale werking van de nationale wetgeving opgenomen. Ook is rekening gehouden met het feit, dat aanspraken uit de sociale verzekering meermalen afhankelijk zijn van de duur der verzekering; dit kan betrekking hebben zowel op een wachttijd, welke veelal vervuld moet zijn vooraleer men enige afspraak kan doen gelden, als op de mate waarin men aanspraak kan doen gelden. Met het oog hierop geldt in de Wederkerigheidsverdragen het beginsel, dat voor de beoordeling der aanspraken de tijd, gedurende welke men onder deze bepalingen der sociale verzekering van de andere Verdragsluitende Partij viel, mede in aanmerking wordt genomen. Het spreekt echter vanzelf dat de belangen van de onderdanen van de vijf landen hiermede nog niet altijd voldoende veilig zijn gesteld. Met name zal b.v. een Nederlander, die eerst in België heeft gewerkt en die aldaar verzekerd is geweest en die daarna in Frankrijk werkt en aldaar verzekerd is, zonder meer aan geen der Wederkerigheidsverdragen aanspraken kunnen ontlenen. Aan het Belgisch-Franse Wederkerigheidsverdrag niet, omdat dit Verdrag in beginsel uitsluitend van toepassing is op Fransen en Belgen, en aan het Nederlands-Belgische Verdrag niet, evenmin als aan het Nederlands-Franse Verdrag, omdat deze laatste Verdragen eerst dan van toepassing zijn als de betrokkene ook in Nederland verzekerd is geweest.

Het onderhavige multilaterale Verdrag, dat op 7 November 1949 te Parijs is gesloten, heeft vooral de betekenis, dat nu ook de Nederlander in het gestelde geval aanspraken zal kunnen ontlenen aan het Belgisch-Franse Wederkerigheidsverdrag. Omgekeerd zullen de door Nederland gesloten Wederkerigheidsverdragen niet alleen van toepassing zijn op de onderdanen van de bij het betreffende Verdrag betrokken partij doch op de onderdanen van de vijf landen, ook indien het een Wederkerigheidsverdrag betreft, waarbij het land, welks nationaliteit de betrokkene bezit, in een concreet geval geen partij is. Met andere woorden: krachtens het onderhavige multilaterale Verdrag, wordt zowel voor de betrokken nationale wetgeving inzake sociale zekerheid, als voor de Wederkerigheidsverdragen op het gebied der sociale zekerheid, geen onderscheid meer gemaakt tussen Nederlanders, Belgen, Fransen, Engelsen en Luxemburgers.

Het multilaterale Verdrag is in hoofdzaak afgestemd op het Nederlands-Franse Wederkerigheidsverdrag inzake sociale zekerheid en soortgelijke met en tussen de andere landen gesloten Verdragen.

Bij de artikelsgewijze toelichting zal dan ook voornamelijk van het Nederlands-Franse Verdrag worden uitgegaan.

Artikel 1

Eerste Lid. Deze bepaling is wel een der voornaamste van dit Verdrag. Zoals immers reeds hiervoren is medegedeeld kan een Nederlander zonder meer geen aanspraken ontlenen aan de door België, Frankrijk, Luxemburg en Groot-Brittannië onderling gesloten Wederkerigheidsverdragen. In deze leemte voorziet nu de onderhavige bepaling door het beginsel vast te stellen dat voor de toepassing van de in het tweede lid nader aangeduide sociale verzekerings-wetgeving geen onderscheid wordt gemaakt tussen de onderdanen van de vijf verdragsluitende landen.

—*Tweede Lid.* Krachtens deze bepaling kunnen voor wat Nederland betreft alle onderdanen in de zin van de Wet van 10 Februari 1910, *Staatsblad* no. 55, houdende regeling van het Nederlands onderdaanschap van niet-Nederlanders, zoals die wet sedertdien is gewijzigd, de voordelen van het onderhavige Verdrag genieten. Voor Nederland geldt verder als grondgebied het Rijk in Europa. Wat onder wetgeving inzake sociale zekerheid moet worden verstaan, hangt af van het Wederkerigheidsverdrag, dat in een concreet geval van toepassing is. Voor het Nederlands-Belgische Verdrag en het Nederlands-Franse Verdrag zijn achtereenvolgens de artikelen 1 en 2 van die Verdragen beslissend. Met name is b.v. de werkloosheidsverzekering in het Verdrag met België wel, doch in dat met Frankrijk niet betrokken.

Onder bevoegde autoriteit moet voor Nederland in het algemeen worden verstaan de Minister van Sociale Zaken.

Artikel 2

Eerste Lid. Zoals de artikelen 5, 6, 7, 8, 9 en 14 van het Nederlands-Franse Wederkerigheidsverdrag inzake sociale zekerheid van het beginsel uitgaan, dat de verzekeringstijdvakken in Nederland en Frankrijk tezamen in aanmerking worden genomen, zo breidt de onderhavige bepaling de werking van dit beginsel uit tot de verzekeringstijdvakken welke in drie of meer van de vijf landen zijn doorgebracht.

Tweede Lid. Deze bepaling is materieel geheel dezelfde als die van artikel 14, tweede lid van het Nederlands-Franse Verdrag.

Derde Lid. Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 3

Deze bepaling moet worden gezien als een collisieregeling. Indien in een geval van zwangerschap en bevalling twee verschillende Wederkerigheidsverdragen van toepassing zijn, kan het voorkomen, dat het recht op uitkering op twee verschillende wijzen wordt vastgesteld. Vandaar dat dit recht hier nader bepaald wordt.

Artikel 4

Eerste t/m derde Lid. Deze bepalingen zijn gelijklopend aan die van artikel 14, derde lid van het Nederlands-Franse Wederkerigheidsverdrag. Wanneer een arbeider in de loop van zijn actieve periode zowel in Nederland als in Groot-Brittannië en Frankrijk verzekerd is geweest, wordt de ouderdoms- of weduwnuitkering naar verhouding van de in elk land doorgebrachte verzekeringsduur over de beide landen verdeeld.

Evenals ten aanzien van de uitkering bij invaliditeit geldt ook ten aanzien van de ouderdoms- en weduwnuitkering, dat de verzekeringsperioden, welke een arbeider in de loop van zijn actieve werkzaamheid deels in het ene, deels in het andere land heeft vervuld, worden samengeteld. Vervolgens gaat elk land na welk bedrag aan uitkering zou zijn ontvangen, indien de verzekeringsperioden, welke de betrokkene in de drie landen heeft doorgebracht, uitsluitend in het eigen land vervuld waren geworden. Daarna wordt de uitkering vastgesteld op een gedeelte van het aldus gevonden bedrag en wel op een zodanig gedeelte, dat in evenredigheid staat tot de werkelijke verzekeringsduur in het betrokken land. Ter toelichting hiervan diene het volgende voorbeeld. Een Nederlander is b.v. 15 jaar verzekerd geweest in Groot-Brittannië, 10 jaar in Frankrijk en 15 jaar in Nederland. De Engelse en Franse verzekeringsorganen berekenen hoeveel de ouderdomsuitkering overeenkomstig de bepalingen hunner wetgeving zou hebben bedragen, indien de totale verzekeringsduur van 40 jaar in de betrokken landen vervuld ware geworden. Van het aldus gevonden bedrag wordt vervolgens 15/40 door Engeland en 10/40 door Frankrijk als pensioen toegekend. Van Nederlandse

zijde wordt op overeenkomstige wijze gehandeld. Men gaat er van uit, als ware de Engelse en de Franse verzekeringsduur in Nederland vervuld geworden. Over dat tijdvak worden premïën ingevolge de Nederlandse verzekering geacht te zijn betaald. Vervolgens wordt berekend, hoeveel de ouderdomsrente op deze wijze zou hebben bedragen. Van het aldus gevonden bedrag wordt in verhouding tot de werkelijk in Nederland doorgebrachte verzekeringsduur uitkering verstrekt. In het gestelde voorbeeld zal die uitkering worden bepaald op 15/40 van het bovenbedoelde bedrag waaraan Engeland en Frankrijk elk onderscheidenlijk 15/40 en 10/40, op overeenkomstige wijze volgens hun verzekeringssysteem berekend, toevoegen. Deze wijze van berekening van renten wordt algemeen aangeduid als het zogenaamde „prorata-systeem”, hetwelk in de Verdragen tussen de landen van het Vijfmogendhedenverdrag met betrekking tot de ouderdoms- en weduwenverzekering algemeen gevolgd wordt.

Vierde lid. Deze bepaling is geheel conform artikel 15 van het Nederlands-Franse Verdrag.

Vijfde lid. Deze bepaling beoogt de verzorgingsregelingen buiten de werking van dit Verdrag te houden.

Artikel 5

Dit artikel is gelijkkluidend aan artikel 17 van het Nederlands-Franse Verdrag en heeft de strekking te voorkomen, dat de aanspraken van de verzekerde in een concreet geval geringer zouden zijn door toepassing van het Verdrag dan welke hij zou hebben bij het niet van kracht zijn van dit Verdrag.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 7

Krachtens het Nederlands-Franse Verdrag komt het invaliditeitspensioen met inachtneming van de in beide landen doorgebrachte verzekeringstijdvakken, ten volle voor rekening van de organen van het ene land of van die van het andere land. Ingevolge het Nederlands-Belgische Verdrag geldt echter, dat het orgaan van elk land zijn eigen deel betaalt naarmate de verzekering bij dat orgaan heeft bestaan. Ten aanzien van het invaliditeitspensioen geldt hier derhalve min of meer hetzelfde beginsel als ten aanzien van het ouderdomspensioen. Eenzelfde regeling is met Luxemburg in voorbereiding. De onderhavige bepaling stelt nu vast, dat in dit geval de regelen omtrent het ouderdomspensioen, zoals die zijn neergelegd in de artikelen 5 en 6, eveneens van toepassing zijn.

Artikelen 8 t/m 13

Deze artikelen behoeven na het vorenstaande geen toelichting.

De Minister van Sociale Zaken,
A. M. JOEKES.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
STIKKER.

1799 4

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 7 November 1949 te Parijs tussen België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland gesloten Verdrag betreffende sociale en medische bijstand verleend door de landen, welke partij zijn bij het Verdrag van Brussel van 17 Maart 1948 (*Staatsblad* no. I 519), alvorens te kunnen worden bekrachtigd, ingevolge artikel 60, lid 2, der Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal behoeft;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Enig artikel

Het op 7 November 1949 te Parijs tussen België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland gesloten Verdrag betreffende sociale en medische bijstand verleend door de landen, welke partij zijn bij het Verdrag van Brussel, waarvan de Engelse en Franse tekst, alsmede een Nederlandse vertaling, in afdruk nevens deze wet zijn gevoegd, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Sociale Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Buitenlandse Zaken,